

Vlaamse brede heroverweging: verslag stuurgroep

Prof. dr. ir. Marion Debruyne

5 oktober 2021

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie

Vlaamse Brede Heroverweging: Waarom?

- Doelstelling: een **grondige doorlichting van alle uitgavenposten en waar relevant kostendekkingsgraden binnen de Vlaamse begroting**. Dat heeft tot doel om de kwaliteit van de openbare financiën te verbeteren op het vlak van (beheers)efficiëntie en (beleids)effectiviteit. De VBH moet leiden tot een structurele verankering van beleidsevaluaties en uitgaventoetsingen in het beleids- en begrotingsproces
- Werkwijze: Onderbouwde doorlichting van **ALLE** beleidsdomeinen
 - Alle uitgaven (en ontvangsten) in scope tenzij inhoudelijke motivatie
- Eindproduct: Menukaart van beleidsopties en besparingen

Vlaamse Brede Heroverweging:

Scope en vragen

- Volledige Vlaamse overheid wordt doorgelicht: afgebakend via beleidsdomeinen
- Set van gemeenschappelijke te beantwoorden onderzoeksvragen
 - Hoe doeltreffend is het beleid geweest? Zijn er positieve en/of negatieve neveneffecten?
 - Welke lessen kunnen we trekken uit de 'best practices' in het buitenland, m.b.t. grootte en soort van uitgaven en inkomsten?
 - Is de bevoegdheidsverdeling tussen overheden en/of tov private sector optimaal? Voor verbetering vatbaar?
 - Op welke manier(en) kan er een besparing aan uitgavenzijde van 5% resp. 15% worden gerealiseerd?
 - Van welk topic is een diepgaande spending review aan te bevelen?

Governance van de Vlaamse Brede Heroverweging

Projectgroep per beleidsdomein

- De projectgroep heeft de leiding en verantwoordelijkheid over het schrijven van de doorlichting en het leveren van commentaar op alle aangeleverde stukken.

Stuurgroep:

- De rol van de stuurgroep is het goedkeuren van het plan van aanpak, het becommentariëren van de conceptversie(s) en het goedkeuren van de eindversie.
- Samenstelling: Marion Debruyne (voorzitter), prof Wim Moesen, Adri Debrabandere (ex Rekenhof), Ivan van de Cloot (Itinera Institute), Erwin Ysackers (SERV), Peter Van den Berg (ex Rijksministerie van Financiën), Inge Kinnaer (VOCO), Frank Geets (VOCO), secretariaat: Dieter Vanhee (KBBJ), Elke Schillebeeckx (FB), Koen Algoed (FB)

Output van de stuurgroep

a) leerlessen en aanbevelingen

b) algemene conclusie +samenvattingen door de projectgroepen zelf

- Budgettair gewicht
- Gebruikte kennisbronnen
- Aanbevelingen/verbetervoorstellen/besparingen
- Voorstellen voor spending review

c) evaluatie van het VBH proces (enquête/interviews)

Aanbevelingen en leerlessen

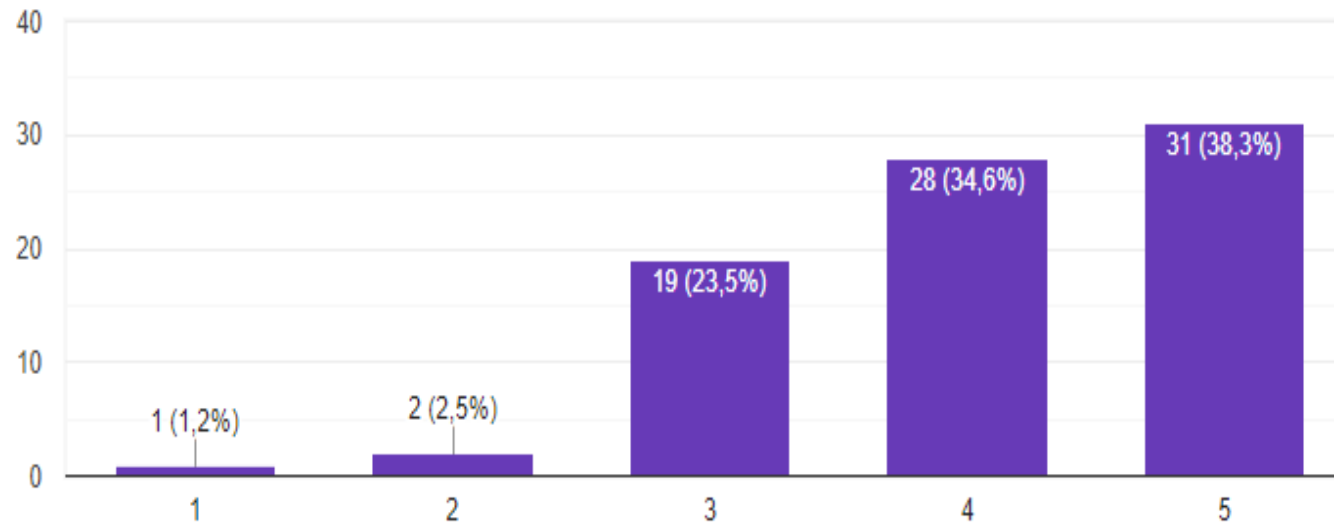
- **Verankering**

- Veranker de principes van heroverwegingen (diepergaande alsook brede) in het beleids- en begrotingsproces van de Vlaamse overheid door een agenda aan uitgaventoetsingen af te spreken (idealiter bij het begin van een legislatuur) alsook de uitgaven periodiek (ten minste om de 7 jaar) breed te laten evalueren.
- Maak hierbij een onderscheid tussen de frequentie van een brede heroverweging (met een langere tijdshorizon) en die van diepergaande uitgaventoetsingen
- Maak bij aanvang **politieke afspraken over de scope** en specificeer die in de diverse taakopdrachten concreet in termen van begrotingsartikelen en fiscale aftrekposten.
- Maak bij aanvang duidelijk dat de heroverweging een **beleidsvoorbereidende en onafhankelijke ambtelijke oefening** is (die gestut wordt door licht dat van buitenaf schijnt).
 - Politiek draagvlak
 - Regeerakkoord in vraag te stellen
 - Voldoende gewicht aan externe experts
 - Duidelijk en breder mandaat stuurgroep

Evaluatie van het VBH proces: Belang van autonomie

Autonomie vind ik noodzakelijk om alle uitgaven en ontvangsten grondig en onafhankelijk door te lichten.

81 antwoorden

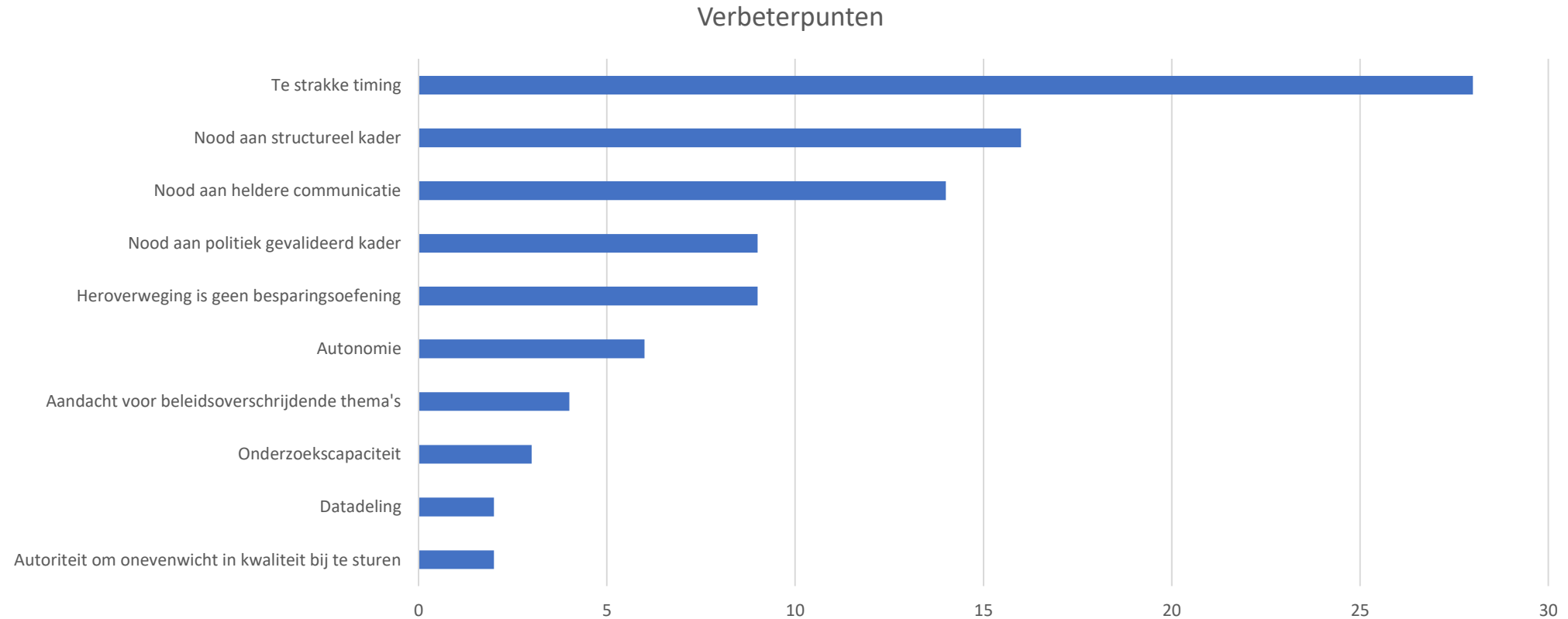


**Vlaamse
overheid**

Aanbevelingen en leerlessen

- Timing
 - Voorzie voldoende tijd om heroverwegingen (uitgaventoetsingen dan wel een brede heroverweging) uit te voeren.

Evaluatie van het VBH proces: Wat kon beter?



**Vlaamse
overheid**

Aanbevelingen en leerlessen

- **Timing**
 - Voorzie voldoende tijd om heroverwegingen (uitgaventoetsingen dan wel een brede heroverweging) uit te voeren.
 - Werk voor een heroverweging met verschillende tijdshorizonten, om zo tot scenario's te komen die mogelijk zijn op korte, middellange en lange termijn en die regeerperiodes kunnen overschrijden.
 - Maak een stappenplan tot en met 2024 voor diepergaande heroverwegingen (uitgaventoetsingen).

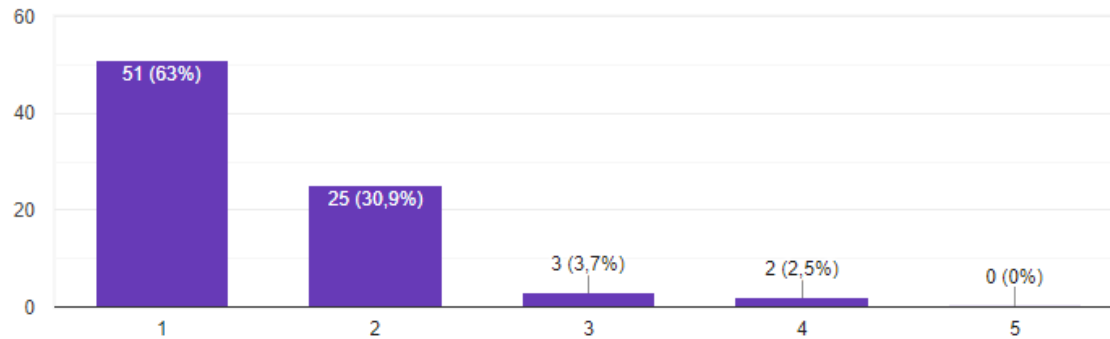
Voorgestelde spending reviews

Beleidsdomein	Voorgestelde topics voor uitgaventoetsingen
EWI	systemische uitgaventoetsing over hele Vlaamse begroting ifv productiviteitsagenda
LV	brede weersverzekering
FB	fiscale begunstiging van overdracht van familiebedrijven (+desgevallend alternatieven voor afschaffen meeneembaarheid RR indien voorstel van afschaffen niet doorgaat)
Omgeving	1) (Kosten)effectiviteitsanalyse van sectorinstrumenten landbouw en omgevingsinstrumenten in kader van omgevingsdoelstellingen 2) Effectiviteitsanalyse ondersteuningsinstrumenten in de gemeentelijke rioleringsopgave; 3) Evaluatie efficiëntie onderzoek en monitoring; 4) Evaluatie van de (omgevings)regelgeving ; 5) Evaluatie van diverse instrumenten van het woonbeleid door het Steunpunt wonen.
CJSM ; OV	/
MOW	reeds voorzien een MKBA regionale luchthavens ; verder onderzoek retributies en kostendekkingsgraad De Lijn
WVG	integreren van de drie zorgbudgetten
WSE	IBO Belang van maritieme sector voor Vlaanderen?
KBBJ	organisatie Vlaamse overheid (Ago)
Sociale correcties	vervolgonderzoek naar de interactie-effecten tussen fiscale en directie toeslagen, participatieaanslagvoeten en beleidsdomein-overschrijdende opties

Evaluatie van het VBH proces: waren er voldoende middelen aanwezig?

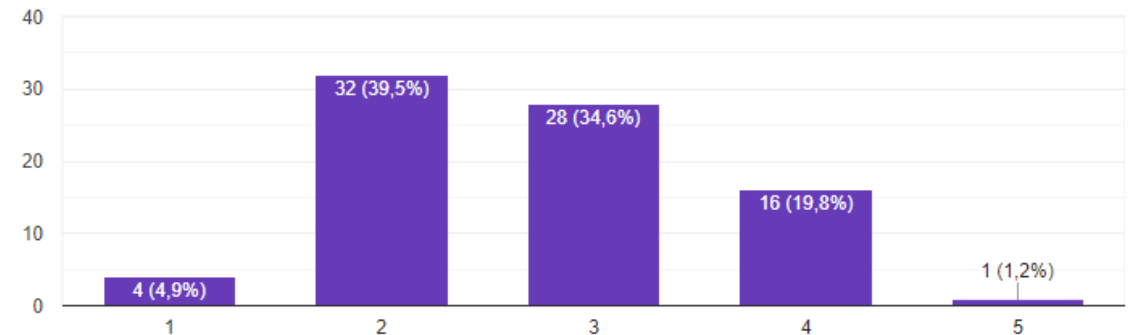
Er is voldoende tijd beschikbaar om een grondige doorlichting van alle uitgaven en ontvangsten te maken.

81 antwoorden



Er is voldoende relevante data (uit recente studies en evaluaties) aanwezig om een grondige doorlichting te doen.

81 antwoorden



**Vlaamse
overheid**

Aanbevelingen en leerlessen

- **Timing**

- Voorzie voldoende tijd om heroverwegingen (uitgaventoetsingen dan wel een brede heroverweging) uit te voeren.
- Werk voor een heroverweging met verschillende tijdshorizonten, om zo tot scenario's te komen die mogelijk zijn op korte, middellange en lange termijn en die regeerperiodes kunnen overschrijden.
- Maak een stappenplan tot en met 2024 voor diepergaande heroverwegingen (uitgaventoetsingen).

- **Onderzoekscapaciteit**

- Voorzie in voldoende interne kennis, ook op een centraler niveau
- Focus op proportionaliteit

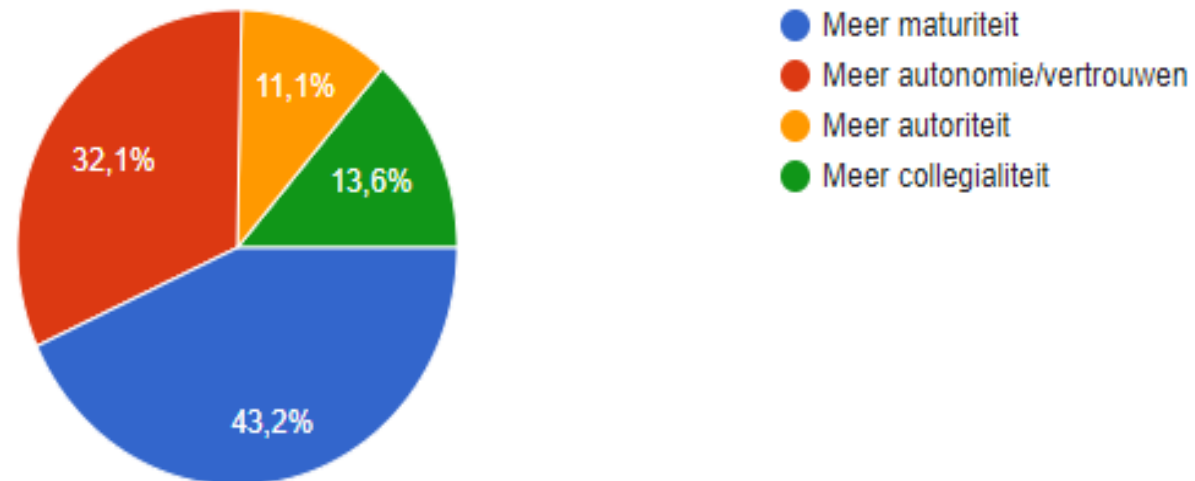
- **Systemische Analyse**

- Implementeer waar nodig een systemische aanpak, waarbij ook de impact van beleidsinstrumenten over de beleidsdomeinen heen in kaart wordt gebracht.
- Baken de heroverwegingen ook thematisch af in plaats van uitsluitend volgens de scheidslijnen van beleidsdomeinen.

Evaluatie van het VBH proces: Wat is er nodig om een (nog) betere uitgaventoetsing te kunnen maken?

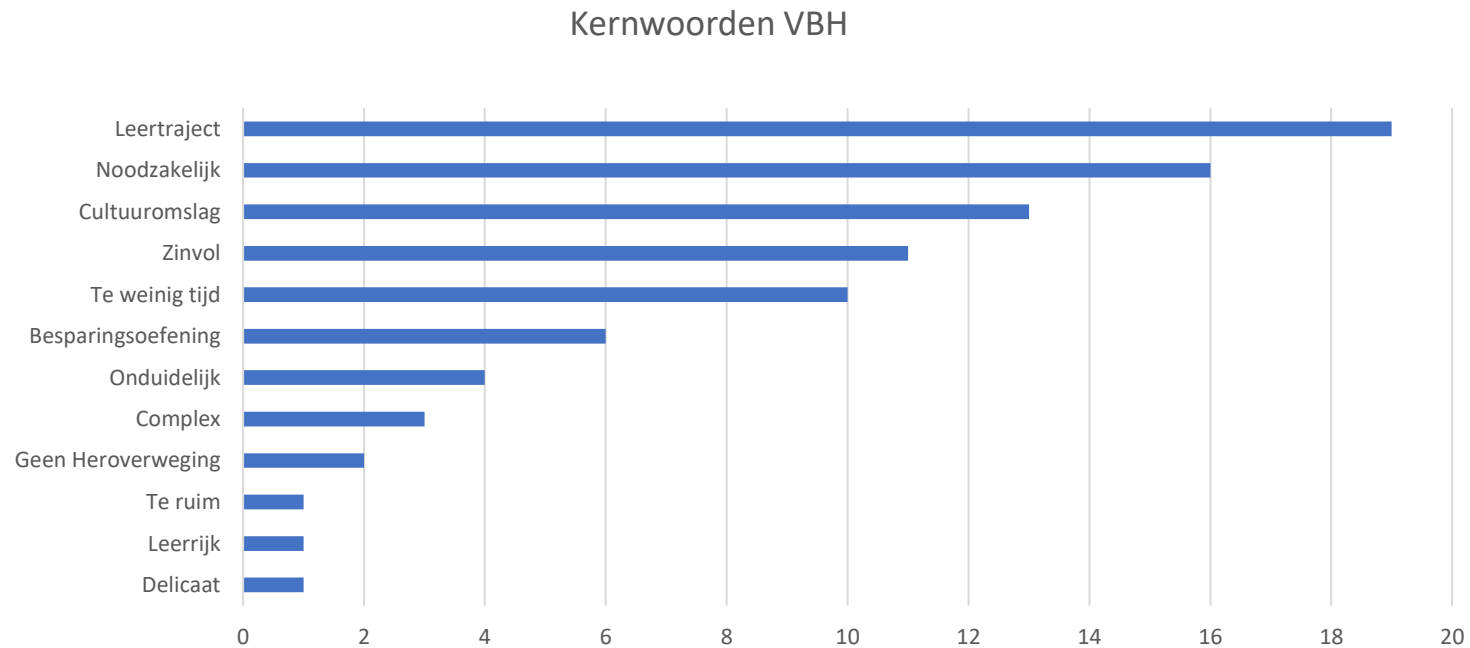
Wat heb je nodig om volgende keer een (nog) hogere kwaliteit te bekomen (1 keuze)?

81 antwoorden



Vlaamse
overheid

Evaluatie van het VBH proces: Een noodzakelijk en zinvol leertraject en cultuuromslag



**Vlaamse
overheid**